

Treskavica je planina u centralnoj Bosni i Hercegovini, koja se svojim južnim obroncima, kod Kalinovika, spušta u Hercegovinu. Uzvišenjem Hojta vezana je na zapadu sa Bjelašnicom. Na zapadu je i Visočica od koje je dijeli rijeka Ljuta. Od Sarajeva je udaljena oko 30 km. Pripada lancu dinarskih planina. Dobila je ime po čestim manjim zemljotresima.

Za vrijeme posljednjeg rata od 1992 – 95 planina je bila poprište mnogobrojnih borbi pa je to razlog da su poslije rata na njenim prostranstvima zaostala mnoga neeksplodirana ubojita sredstva. Međutim, istinski zaljubljenici u prirodu, uspjeli su, na prvom mjestu planinari, urediti i označiti sigurne staze i za ostale ljubitelje ove planine.

Treskavica se može podijeliti na dva dijela. Sjeverni dio se naziva Bosanska ili Trnovska Treskavica, južni dio Hercegovačka, Humska ili Kalinovačka.

Najviši vrh Treskavice iznosi 2.088 metara nadmorske visine i karakterističan je po tome što ga planinari zovu trima različitim imenima. Za jedne je on Paklijaš, za druge Đokin toranj, a za treće Mala čaba. Naziv Paklijaš odnosi se na područje malo južnije od vrha koje je dobilo ime zbog nepristupačnosti i surovosti terena. Naziv Đokin toranj je po metalnom objektu koji je tu bio izgrađen kao sklonište, a koji se veže za arhitektu, planinara, po imenu Đoka, koji je dao ideju za gradnju tog objekt. Danas od objekta ostala su samo metalna vrata što se mogu vidjeti na vrhu. Objekt nije izdržao ratne i meteorološke uvjete. Ime Mala čaba, je historijsko. To je stari naziv za vrh koji mještani iz sela u podnožju Treskavice od davnina koriste a vezan je za posjećivanje vrhova u određenom danu u godini iz religijskih razloga.

Izdvajaju se i vrhovi Oblik (1876m) i Suve Lastve (2000m). U stijenama Treskača, Zubova, Oblika, Čabenskim i Nikolinim stijenama, ispenjan je veliki broj alpinističkih smjeri.

Neobična pojava za ovu krševitu planinu jest bogatstvo izvora od kojih neki leže pod samim najvišim vrhovima. Upravo su brojni izvori ono što izdvaja Treskavicu od ostalih planina. Prema legendi, Treskavica ima čak 365 izvora, među kojim su i izvori pet velikih rijeka, Željeznice, Bistrice, Ljute, Bijele i Rakitnice. Priroda je ovu planinu obdarila i velikim brojem jezera koja se napajaju iz lednika, podjezerskih izvora, okolnih izvora i potoka. Do većine jezera ne može se prići automobilom čime su zaštićena od ljudskog djelovanja. Najpoznatija treskavička jezera su Veliko, Bijelo, Crno, Platno i Malo jezero koji predstavljaju najizrazitije tragove ledenog doba na ovoj planini.

Veliko jezero je najveće i najljepše na planini, dugo je 220 m, široko 185m, a duboko 6 m i nalazi se na nadmorskoj visini od 1548 m. Nekih 700 metara dalje, nakon strmog uspona, na 1675 metara nadmorske visine, nalazi se Crno jezero. Tu su i Turov Stan, Kućare, Trokunsko, Gornja Bara i Simovića Bara.

Sredinom prošlog stoljeća ova su jezera vještački porobljena, ali je eksperiment uspio samo u Velikom jezeru, u kojem ima ribe pastrmke.

Klima na Treskavici prava je planinska. Iznad Treskavice sudaraju se južne, mediteranske struje, i sjeverne, koje dolaze s kontinenta. Sve to izaziva česte promjene vremena tako da se za jedan dan na Treskavici mogu doživjeti četiri godišnja doba.

Ni na jednoj bosanskoj planini nisu tako oštre i karakteristične razlike između pitome zelene vegetacije (na sjevernoj strani) i kršne divljine i goleti (na južnim obroncima) kao na Treskavici. Poznat je po endemskoj vrsti, Bosanski ljiljan. Nekada su krda divokoza bila neizbježan prizor na Treskavici. Danas ih je sve rjeđe.

Najpogodniji pristup planini je iz sela Turovi, četiri kilometra udaljenom od Trnova. Put iz sela

Turova je markiran i najsigurnije je pratiti stazu koja vodi do planinarskog doma i kampa Sustavac. Put od Sustavca vodi dalje ka Velikom jezeru pored nekadašnjeg planinarskog doma Josip Sigmund na Kozjoj Luci, a polako postaje sve teži i uži. Do Velikog jezera potrebno je nekih sat i po hoda.

Drugi pristup je iz planinarskog doma pod nazivom „Vrela“ i na području je Tušila, naselje Sinanovići.